

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 24 Cor.
Pe o jum. de an 12 "
Pe trei luni . . . 6 "

Pentru România şi străinătate:

Pe un an . . . 40 lei.
Pe o jum. de an 20 "

TELEFON N. 226.

GAZETA TRANSILVÂNIEI

ZIAR POLITIC NAȚIONAL.

REDACTIA
ŞI ADMINISTRATIA
Str. Prundului Nr. 15

INSERATELE
se primesc la admini-
strație. Prețul după tarife
şi învalia.

Manuscrisele nu se în-
napoiază.

ÎNVIEREA

Niciodată ca în aceste împrejurări nu ne-a emoționat mai mult sărbătoarea Învierii.

Altădată Calvarul și Învierea Celui care a răscumpărat pe om din păcat treceau cu ușoare emoții, pe cari le uzase obiceiul.

Astăzi însă acel Calvar înfricoșat și acea Înviere sublimă răsar din negura timpurilor ca un simbol înflăcărat, care ne cucerește inimile și ne stăpânește mintea.

Suferințele grele, crucea pe care a purtat-o Cel ce ținea să-și împlinească menirea până la sfârșit și să facă supremul sacrificiu, ne apar ca cel mai sguduit capitol în istoria durerilor ce i-a fost dat omului să pătimească. Urcarea Calvarului se desenează ca un aspru drum de flacări, a căror limbi înfricoșate se ridică ca niște stranii arătări din bezna unor vremi când nu mintea, ci patima era stăpâna atotputernică. Pironirea Lui, chinurile Lui pe cruce, batjocurile ce i-se adresau trăesc astăzi renăscute în sufletul nostru ca și cum noi înșine le-am simțit în tot strainii lor.

Și Învierea Lui! Cât e de măreață, cât e de sublimă! Proporțiile ei ating întocmai proporțiile suferințelor îndurate.

Dacă n'ar fi suferit, dacă n'ar fi urcat Calvarul, dacă n'ar fi făcut sacrificiul suprem, Crist n'ar fi putut fi ce e, n'am putea simți extazul Învierii Lui.

Durerea pe care o îndură cineva nu-l face simpatic, simțim o apropiere spontană spre el. În afară de faptul că în dosul durerii se ascunde aproape fără excepție o ființă bună, maximul durerii martirizează și martirul e totdeauna adorat.

Suferința, moarte, înviere. Iată ce ne înlanțue și ne robește întreagă ființa astăzi.

Gândul nostru, inima noastră, sufletul nostru întreg e la cei patrusute de mii de fiu ai neamului nostru risipiți pe vastele câmpuri de suferințe. Îi vedem pe toți, cu ochii ațintii, cu inima strânsă de îngrijorare și urmărim mereu, ființa noastră e cu ei, în tranșele lor, în cetățile lor, pe brazda pământului rece. Îi privim cum urcă încet, încet calvarul, greul calvar al suferințelor neînchipuite și inima ni se cu-

tremură de câteori vr'unul din ei cade sub greutatea crucei.

Privindu-i nu perdem o clipă nădejdea, pe care ni-a sădit-o în inimi pilda Celui care a triumfat prin suferințe.

Ei poartă în sufletul lor nestinsă, păzesc cu îngrijorare flacăra sfântă ca pribeagul din Florența, căruia credința i-a ajutat să aducă scântea de la mormântul sfânt până în templul din Florența. Această flacăra va fi talismanul lor, care-i va apăra de foame, de sete, de suferințe și de moarte.

Ei merg încet, se înalță pe pământul aspru al Calvarului, căci acolo în vârf, de pe Cruce, surăde Soarele Învierii.

Ei știu și simt, că nu va învia decât cel ce a suferit, că nu va învinge decât cel ce a luptat, că nu se va bucura decât cel ce a simțit toată asprimea durerii.

Urcați încet, mereu copiii noștri. Mamele voastre vă însoțesc, nevestele voastre vă urmează, copiii voștri se roagă pentru voi.

Portați cu tărie crucea. E noaptea sfântă. Auziți cum sună clopotele în satele voastre. Glasul lor înflorat străbate dealurile, văile, munții, câmpiile, sare depărtările și se oprește în preajma voastră, pătrunde în suflete voastre și v'aduce vestea sfântă a Învierii.

Să știți că Învierea asta e alta decât cea obicinuită. Această Înviere e nu numai a Fiului Omului, ci e și a voastră, a acestui neam.

Jerfa cea mare ce o aduce acesta, sacrificiul suprem ce-l face, prisosul de sânge ce și-l varsă pe brazda streină, însemnează consfințirea unor credințe vechi, seculare, confirmarea unei aspre voințe și satisfacerea unei legi neîndurate, care nu eternizează decât ceace s'a consfințit prin jerfa supremă.

... Se cutremură vechea clopotniță, unda clopotului se desprinde înfrigurată, reflexul ei străbate inima și pătrunde până la cer, iar bubuitul ei adânc și plin de înțeles parcă ar spune: „Fiul Omului înviază!” O undă revine pentruca să lovească arama cu o putere ce-ți svăcnește templele. Ea spune și spusa ei e cuvânt pornit din adâncurile eternității: „Toți oamenii vor învia”.

... Toți cei cari au purtat crucea vor învia.

Brazda streină în care își dorm somnul de veci ațâția Fii dragi ai neamului nostru va prinde viață și cei morți acolo vor trăi prin aceasta.. prin generații ce vor veni.

Ni atât de puternică Credința asta, încât nici-o putere lumească nu ni-o poate scoate.

În bisericuțele satelor noastre se înalță fum de smirnă și tămâie, în mijlocul acestei atmosfere sante, în tăcerea de mormânt figura diafană a lui Hristos binecuvântă, ochiul lui privește peste credincioșii îngenunchiați, se înalță și pătrunde depărtările, mâna lui se întinde și binecuvintează cetele de mucenici, nesfârșitele valuri de oști vestindu-le biruința... vrășmașul cade zdrobit, îl fulgeră strălucirea cerească.

Ascultați copiii noștri cuvântul care se înfrigează pe unda tremurătoare a clopotului. El vine grabnic, străbate depărtările, umple întreg văzduhul, amuțește glasul tunului. Maicile voastre, copiii voștri, glia voastră, neamul vostru vă trimite vestea cea mare: „Hristos a înviat!” Cei morți ridicați-vă din morminte, cei vii suiți cu resemnare calvarul, purtați crucea căci deasupra, pe culmi se desenează icoana Învierii.

E glasul conștiinței acesta, e vocea Firii, e solia lui Dumnezeu.

Un interviu al principelui George al Greciei. Din Roma se anunță:

Principele George frate cu regele Constantin și fost înalt comisar al insulei Creta care de un an de zile lipsea din patrie din pricina unor neînțelegeri cu d. Venizelos, a fost interviuat de un redactor al ziarului «Corriere della Puglie» în trecerea sa dela Brindisi la Pireu. Principele printre altele a declarat:

Mă întorc în Grecia pentru că vreau să urmăresc de aproape fazele acestei crize istorice la care ia parte și țara mea, pentru că vreau să fiu la locul meu ca să-mi fac datoria cu poporul și cu rege, dacă și când o vor cere interesele supreme ale țării.

Nu știu—ce va face Grecia—a așteptat el. Sigur este că sunt în joc interesele cele mai vitale ale poporului elen care se înfrigează uitându-se la viitorul său. Poporul elen e perfect conștient de datoriile sale și știe deci să aștepte în liniște. În adevăr, s'au pus pe tapet atâtea chestiuni vitale pentru el Situația e foarte gravă. Cu toate acestea suntem cu toții încrezători în viitorul țării și suntem gata la cea dintâi chemare a regelui nostru.

Cât va dura războiul. Din Berlin se anunță: „Morgenbladet” află că cercurile financiare londoneze sunt convinse cum-că din cauza situației economice europene războiul nu poate dura mai mult timp decât numai până la toamnă.

Noi contingente engleze. Timesul anunță că rezultatul formării noilor contingente engleze nu este satisfăcător. Guvernul englez are intenția să dea pe față situația și să facă un nou apel pentru înrolarea oamenilor capabili de a purta arme.

Vacanță.

Mamei

Nici nu știu bine cum am ajuns. Urc scara câte două-trei trepte odată.

— Iată-mă! Mă dorai?

Mama mă sărută numai.

Aruncă cât colo pălăria de uniformă, mare cât o roată, svărl mantaua, halna și mă trântesc pe canapea.

Mama mă privește.

— Îți plac?

— Da, ai mai crescut, te-ai mai îngrășat parcă...

— ...Și m'am făcut mai frumoasă?!

Mama râde.

— Asta nu!

Nici nu e nevoie. Mă plac și așa.

— Nu ești obosită, dragă?

— Nu.

— Ți-e foame?

Foame? Vez', la asta nu m'am gândit.

— Mamă, ți-e foame?

— Nu.

— Atunci, nici mie. Spune, mai bine, ce s'a întâmplat în lipsa mea. Ce mai e nou? Ce face Azor?

A, da, Azor, Azorică, A—zo—rel unde-i Azor?

Firește, l-au lăsat în curte, să nu latre, când m'o simțiți.

O sun pe Lina.

— Dă-i drumu' lui Azor.

Azor atât asteaptă. Îi aud, pe scară, pașii grăbiți și până să-mi dau bine seama, el este pe umărul meu, mă linge satisfăcut pe ochi, pe gură, pe nas... Uf, nesuferitul îl trântesc pe spate, îl trag de urechi, îl bat pe bot, el se apără cu labele și ne jucăm de minune. Azor latră de plăcere.

Tata se supără, că nu-și poate cetai corespondența.

— Liniștește-te, odată, o să scoli copiii!

Are dreptate, Ticu.

— N'auzi, Azor, că scoli copiii! Marș!

...Copiii, dai! Intru în odaia lor.

Fratele doarme în pat, de-acurmeziul. Cu fața încrunțată, cu pumnii strânși, cu mușchii corpului încordați, pare că vrea să se repeadă iar. Perna stă gata să cadă, cuvertura-i făcută mototol la picioarele patului.

Îi netezesc zimbând părul și-l învolesc cum se cade.

Trec la sorioare.

Cea mai mare se odihnește într-o liniște mândră. Buza de sus, frumos

crestată, e ridicată ușor, lăsând gura întredeschisă. Din buclele blonde, cu reflexe aramii, se desprinde, minunat de bine, ovalul feței, frumos, bronzat, cu trăsături delicate. Fața asta promite.

Mica, bălea, albă toată, ține cu-o mână strâns cămășuța, cu cealaltă își sprijină capul și zăbojește în somn. E așa de dulce, că trebuie s'o sărut. S'a trezit? Nu. Atât mi-ar lipsi. E în vârful picioarelor.

— Ce-i mamă, tot nu te aiculcat? Ar fi timp să te odihnești, trebuie că ești obosită. Eu mai stau, să strâng lucrurile astea...

Mama zăbojește mulțumită și-i prind gândul, ce-i lucește, ca o speranță, în ochi: o fi învățat, și ea, în sfârșit, ce-i ordinea?

N'apucă mama bine să iasă și eu mă cobor în bucătărie.

Lina așteaptă dacă mai e nevoie de ceva. Vasile îi ține de urât. Le dau mâna.

— Bunăseara, Vasile! Bunăseara Lino! Ce mai ziceți? Bine? Sănătoși?

— Mulțumim, Domnișoară, sărut mâna. Da' ce mare te-ai făcut, și ce frumoasă!

Mă simt măgulită.

— Hei, Lino, tinerețea, tinerețea!

Și ea s'o întorc:

— Ce mai îmi faci lucrurile, Lino?

Lina ezită.

— Domnișorul...

De — sigur! Povestea veche. Mă încrunt.

— Dar bine, dragă Lino, nu te-am rugat, nu ți-am dat dimitale, cheia?

— Cheia-i tot la mine, Domnișoară, dar știi, Domnișorul...

Știu. Odată am pierdut cheia dela o casă de oțel secretă și ei, numai el, a deschis-o.

— Aprinde lampa, Lino, să văd!

Intru în sufragerie. În colț, lângă fereastra e »biblioteca« mea.

Prin sticla, ce lucește, văd toată osteneala mamei de a reface rânduiala, lăsată de mine. Încercare zadarnică. Stau și mă gândesc. Să mă mai supăr sau nu? O hârtie scumpă mă atrage. Trebuie s'o văd încă în asta-seară, acum. Deschid. Iau la întâmplare o carte. E o carte de istorie. Nimeresc la Matei-Vodă-Basarab.

Cătră căciula verde a Domnitorului, se înalță cu semeție, o mustată roșie și nua albastră. Și așa la toți. Nu, asta-i prea mult! Mă mănii din ce în ce. La urmă, trebuie chiar să răd de-atâta ne-caz. De-ar fi aici, știu eu ce i-ași face. Dar el doarme sus, ștrengarul! Pe mâne!

Urc iar în odaia mea și mă las într'un fotoliu.

Sunt acasă. Cum se simte asta! Nu mai e clasa cu băncile de lemn, tare. Nu's culoarele lungi, cimentate, cu ferestrele largi. Nu e nici școala, mare și rece. Nu, nu, simt bine, e odaia mea caldă, scilpitoare, unde toate lucrurile s'au rânduie de o mână dragă.

Tablourile din pereți se pleacă ușor cătră mine și tonurile lor închise și moi au ceva mângâietor de trist, ca pânzele lui Ruysdael.

Din portretul de de-asupra patului mă privește, serios și mândru, frate-meu cel mare, conștient de frumusețea lui, în uniformă de licean.

Ce păcat că nu e și el acasă! Fără el, n'are haz vacanța. Fără el, nu-i chip nici de »discuție«, nici de »măsurarea forțelor...« Îmi pare destul de rău, nu-i vorbă. Dar știu că părintii, înalta, or să aibă liniște.

De pe masă îmi surdă, șăgalnic, câteva fire de »Lăcrimoare«. Tot de-acolo mă ispitește borcanul cu dulceață de prune. La toate s'a gândit mama. Zămbesc. Și toate s'au gândit mama.

Ce bine mă simt și cât mă doare! Le merit, eu, toate astea?

Dar e târziu. Să mai mă uit și n'cgândă. Ce bine, să tevezi așa întreagă,

Cronică medicală.

Histeria.

Ele nu știu, nu pot, nu vreau să voiască. Hinchards.

Acest morb, de care se vorbește și se aude din ce în ce mai mult în aceste vremuri agitate, și-a luat numirea dela mitra femeiască (grecește *histera*), fiindcă mai de mult se credea că e în legătură cu ea. Astăzi însă se știe, că și la bărbați poate să obvină histeria, ce e drept, mai rar.

Pentru a putea grupa mai unitar, mai plastic simptomele acestei boale, decât care mai variată, mai bizară, mai ciudată nu există, dăm mai întâi:

I. Portretul unei histerice.

Pe ușa deschisă brusc intră o copilă de vre-o 22 de ani, urmată de o damă de vre-o 48.

Cea mai în etate începe: — Fețița mea, d-le Doctor, de-a de mică era foarte iritabilă. De multe ori se certa cu prietenile pentru cele mai neînsemnate nimicuri. Pentru o neplăcere avută la școală se bocca zile-a trei, nevoind să stea la masă. Fără voia mea citea tot ce-i cădea în mână și părea foarte fantastică și foarte schimbătoare în privința dispoziției sufletești. La cele mai neînsemnate lucruri o pernea răș zgomotos ce ținea ciasuri întregi, pentru ca adeseori să înceapă fără nici-un motiv să plângă. De multe ori se plângea de dureri colice teribile, fără ca medicul de casă să poată găsi vre-o cauză organică.

În lucruri de menaj n-o puteam înstrui, căci avea o orare teribilă că se murdărește. Cu logodnicul se certa întruna, forțând motive ridicole. După o astfel de ceartă, acum 2 luni, a avut o stare de toropeală și nelucrare și câteva zile s'a plâns de dureri foarte schimbătoare. Apoi a vomat de câteva ori, și doctorul a găsit în sput urme de piatră vântată. Ea însă a negat orice intenție de sinucidere.

— Ei, lasă mamă, astea nu se țin de obiect, o întrerupe fca, o d-șoară înaltă, supțirică cu profil tăiat foarte fin, cu fața asimetrică. D-l doctor știe să judece și fără să-i spuie intimități genante.

— Nu mult după aceea, urmează mama, la o plimbare cu trăsura, a părăsit fără nici-un motiv societatea, spunând că se plictisește, și abia sara târziu a venit obosită și enervată și n'a voit să răspundă la întrebările mele și ale tată-său. Și atunci n'a dormit un clas cum se cade, și și când doarme se trezește zblăndit și alergând prin casă, și așa mai departe.

Acesta este un caz de isterie de-o gravitate mijlocie. Dacă se mai agravează, devine primejdioasă pentru cei ce-o încunjoară și trebuie internată, (psichoză histerică).

2). Deosebirea între isterie și neurastenie.

La prima privire s'ar părea că abia este vre-o deosebire între isterie și neurastenie. Și totuși se deosebesc foarte mult.

Pe când neurastenia e o stare de oboseală și hiperiritabilitate a sistemului nervos, la histerie simptomul principal este starea sufletească foarte schimbătoare a bolnavului, produsă prin strămtarea câmpului de conștiință, prin hipnoză, prin conturbarea câilor de asociație sau prin schimbarea circulației sângelui în unele părți ale creierului.

Pecând la neurastenie ideile fixe, numite fobii, sânt statornice, histericul își schimbă aceste idei cu repeziciunea unui caleidoscop. *Neurastenicul însuși nu crede în fobiile sale, pe când istericul și-le prezintă în mod teatral, patetic, și pretinde să le crezi.* Și pentru ca să te faci să le crezi și să-ți trezească interesul și compătimiterea, e în stare să insceneză chiar și încercări de sinucidere. Pentru completarea tabloului trebuie să mai amintesc, că fiind histericii foarte fantastici și aplicați să confabuleze, să mintă conștient, sunt de obicei temuți ca intriganți, ca acuzaatori și ca martori falși.

3. Cauzele histeriei.

În primul rând amintim dispoziția moștenită. Dar pe cât e de sigur că și din părinți nehisterici se nasc copii cari vor deveni histerici, tot așa de sigur este, că nu toți o copii histericilor trebuie neapărat să fie histerici. Și mai e cert că și oameni, c-ri inclină puternic spre histerie, pot fi salvați printr-o creștere potrivită și printr-o ferire consecventă de lovitură sufletești, precum sânt iritațiile continue, bruscări, griji, etc.

Mare rol la ivirea histeriei joacă și intoxicările cronice cu alcool, argint viu, tutun, morfina etc.

Boalele trupesti acute, precum tifosul, pneumonia, blenoragia (gonoreea), difteria, pollartrita acuta,

precum și cele cronice, precum sifilisul, diabetul, cloroza, boalele cronice de stomac, nefritul, arterioscleroza, încă pot să producă histerie.

Escesele și abținerea sexuală nu au tocmai însemnătatea ce li-se atribuia în etiologia histeriei.

Incordarea prea mare trupestă și mai ales sufletească (cu deosebire în sfera fantaziei) e de mult cunoscută ca izvor de înbolnăviri histerice.

În fine mai amintim diferitele afepte, precum frica, erotismul, exaltările religioase, și altele. În general trebuie să amintim la acest loc, că persoanele energice, cu voință mai tare sânt cu mult mai puțin espuse histeriei decât cele slabe.

4. Prevenirea, combaterea și vindecarea histeriei.

Vezi: Capitolul general despre tratamentul boalei sistemului nervos.

Dr. Aurel Dobrescu.

Listele alegătorilor dietali. Dia partea comisiei centrale a orașului Brașov primim spre publicare următorul comunicat:

Listele alegătorilor dietali, stabilite pentru anul 1915 cu valoare de drept până la finea anului 1916, din cercurile electorale I. și II. ale orașului Brașov, în sensul §. 69 al Art. de lege XIV ex 1913, s'a înaintat înaltului minister de interne, și s'au transpus spre păstrare notarilor publici reg. din localitate Gabriel Buday și Dr. Carol Lurtz, precum și Arhivei și Registraturii orașanești.

Încât privește examinarea și copiarea acestor liste sunt în vigoare dispozițiunile §-lui 74 din aci citata lege.

ȘTIRI.

— 20 Martie v. 1915.

Dorim tuturor cetitorilor „Gazetei” sărbători fericite!

La n-ru nostru de azi se adătură un adaus de Paști, în extenziune de 4 pagini.

Din cauza Sf. Paști și a sărbătorii „Bunavestire” (Mercuri) ziarul nu va apare până Joi seara.

Paștile raniților. Ori cât de grele ar fi timpurie și ori cât s'ar fi scumpit hrana de toate zilele, inimile caritabile ale Românilor brașoveni și din unele sate din jur n'au dat uitării pe jubții noștri raniți din spitalele Brașovului nici de sf. Paști. Astfel în toată țara s'au strâns de inimii nobile, dame și domni, câteva sute de ouă, mai multe chilograme de făină și peste 100 de coroane, pentru a face raniților noștri o mică surprindere de Paști. Ouale și banii vor fi împărțiți deodată cu Paștile Duminecă dimineața raniților și bolnavilor români de d-l preot militar Traian Petrișor.

Mormântul lui Ștefan scăpat de urgia războiului. Un bucovinean refugiat în România povestește următoarele despre năvălirea Rușilor în mănăstirea Putna, unde, precum se știe, se află mormântul lui Ștefan cel Mare:

În retragerea dela Iacobeni un detașament de cazaci s'a năpustit asupra mănăstirii Putna cu scopul de a o jefui. Noroc însă că odoarele mănăstirii sunt la adăpost sigur și că prezența de spirit a arhimandritului stareț a scăpat mănăstirea de prăpăd.

Arhimandritul fără să-și piardă cumpătul, a eșt să vorbească cu comandantul detașamentului, căruia în cuvinte religioase, i-a spus că, dacă are cultul erolor, să știe că acolo se află mormântul eroului legendar, al lui Ștefan și că pravoslavicii ruși nu pot păngări mormântul unui erou.

Aceste cuvinte au avut darul să convingă pe comandant, care a dat atunci ordin să se dea onoruri militare sfântului locaș unde se odihnesc rămășițele pământești ale unui erou.

Detașamentul s'a retras, iar ofițerii au revenit să viziteze mormântul eroului, în timp ce soldații își vedeau de isprăvile lor prin împrejurimi.

Aniversarea centenarului nașterii lui Bismark. Implinindu-se în 1 Aprilie a. c. o sută ani dela nașterea cancelarului de fer au avut loc în întreaga Germanie serbări comemorative, în cari s'a preamărit opera titanică a acestui genial bărbat de stat al Germaniei. Împăratul Wilhelm a ordonat să se depue în numele armatei și al marinei o coroană pe monumentul lui Bismark. Ordinul imperial spune între altele:

Împăratul voește să exprime astfel

mulțumirile sale veșnice pentru meritele nemuritoare ale marelui cancelar, având ferma încredere că A Tot Puternicul va continua să protejeze patria contra tutulor înamicilor și să ia sub ocrotire opera marelui împărat și a lui Bismarck.

Concediul soldaților. Primim spre publicare următorul comunicat oficial:

În înțelesul ordinului telegrafic al ministeriului de honvezi sub nr. 76717 se poate acorda soldaților activi un concediu până la 14 zile pentru lucrările de primăvară ale câmpului, însă numai acelor soldați, cari cer acest concediu verbal la raportul comandelor militare, cărora sunt supuși. Cereri în scris, cari se adresează de soldați sau de rudeniile lor la orice for, nu se iau în considerare.

O carte poștă rusească. Primim la reacție cartea poștală a unui prisionier român brașovean care se află internat în orașul Makarjev guvernamental Kostromskoy. Este o carte poștală rusească care conține următorul text tipărit în limba germană și Maghiară:

De trimes imediat rudeniilor: Mă află în prisoare în orașul... guvernamental... Sânt sănătos și nu-s rănit. Mi se poate scrie și în limba mea maternă. Salutări cordiale.

Numele și pronumele... Sub textul tipărit se află loc liber pentru alte comunicări, ce vreau să facă prisionierii rudeniilor lor în limba maternă.

Atotputernicul Țar și — proverbe rusești. Doar la nici un popor din lume nu conține persoana domnitorului atâta misticism pentru poporul popor, ca cea a Țarului rusec. Țarul, sau cum îi zic Rușii: »tăticul», e pentru »mujici» un ce superior, un ceva, ce nu e din lumea aceasta, față de care trebuie să fie servil, supus și îndelung răbdător, e în fine un fel de semizeu despotice împotriva dispozițiilor cărui nu te poți pune, fie acele ori cât de nemiloase. Vălu acest mistic, în care fantazia poporului rusec îl învăluie pe Țar, se poate observa mai bine din literatura populară rusească, din proverbele rusești, unde figura Țarului obvine foarte des.

Dăm mai jos câteva din aceste proverbe interesante, cari stau în legătură cu persoana atotputernicului Țar.

— »Dacă se răcește Țarul, capătă guturau Rusia întreagă». — »Dacă Țarul îți cinstește un ou, îți ia pentru el o găină». — »Nici otetul Țarului nu e dulce». — Glasul Țarului dă de cocu chiar dacă n'ar fi muniți împrejur. — »Nici coroana Țarului nu te apără de dureri de cap». — »Multe batiste rusești costă o lacrimă din ochii Țarului». — »Mânia Țarului e solul morții». — »Cu cât e cineva mai aproape de Țar, cu atât e mai aproape de moarte». — »Despre Țar se crede că e sănătos, chiar dacă ar fi rănos». — »Când Țarul vrea să taie curele, le taie din pielea poporului». — »Țarul e bun fântat cu Dumnezeu, dar tot nu e frate». — »Nici Țarul n'are o pivniță atât de mare, din care să poată sătura cu vin lumea întreagă». — »Înainte Țarul trebuie să te pleci, chiar dacă ar fi orb». — »Trăsura, în care călătorește Țarul lasă urme adânci». — Rubla Țarului valorează mai mult de o sută de copeici». — »Dacă Țarul sculpa într'un bid, creapă de falș, c'a sculpat Țarul în el». — »Războiul e în mâna Țarului, iar pacea e în mâna lui Dumnezeu». — etc. etc.

Pentru orfanii și văduvele după soldații noștri morți pentru patrie am primit dela d-l inginer Cornel Comanescu suma de 40 cor.

Soldatul fantoma. Un corespondent al ziarului italian »Corriere della Sera», Arnal de Fraccaroli, vorbește într-o scrisoare trimisă din cartierul general sârb dela Kragujevat, despre matadorii militari ai Serbiei: Generalismul Putnici, voevodul Misiici, regele Petru și principelul moștenitor Alexandru, precum și despre alți ofițeri, cari deși nu ocupă locuri în înaltul comandament, totuși sânt figuri caracteristice ale armatei sârbești. Iată ce povestește el:

»Pe când mă aflam eri în cafenea Obrenovici în societatea unor ofițeri, deodată se deschise ușa și apărură un tânăr svelt îmbrăcat în costum național sârbesc având la centură un revolver. El intră cu o mișcare cam teatrală, salută cu mâna la chipiu și se așază lângă noi. La toate mesese se manifestă o vie agitație. Ofițerii îl salutară cu aclamațiuni entuziaste. Am întreat de numele noului venit. »Este un mare noroc de-al vedea, îmi răspunse un ofițer. El se află mereu în muniți cu batalionul său de comitații, când în nordul, când în sudul Serbiei, pretutîn-

deni și nicăiri. El este Tancoșci, vestitul major Tancoșci, unul dintre cei mai populari bărbați din Serbia, un tip împrejurul căruia s'a țesut o întreagă rețea de legende. Poporul îl numește pe scurt: generalul, voevodul comitațiilor.

El este acel Tancoșci pe care Austro-Ungaria l'a acuzat că a plănuit asasinarea arhiducelui moștenitor în Serejevo și a organizat și condus executarea. În memorabila notă pe care a adresat-o Austro-Ungaria Serbiei, ea cere destituirea, arestarea și extrădarea lui.

Știi d-ta cum este el numit la noi? »Omul care a deslășuit războiul european». Ce e drept, aceasta nu e un lucru de nimic. Am început să-l privesc cu o îndoită atențiune, cum sta la masă zăbind goliadu și păharul de vin și fumând din țigare. Despre el se povestesc multe aventuri. El este prototipul unui soldat aventurier care-și pune în joc viața cu sângele rece al unui fanatic jucător de cărți, care-și aruncă întreaga sa avere pe masa verde. El este în vârstă de 35 de ani. Pe când Macedonia și Albania se aflau sub dominațiunea turcească el făcu multe neajunsuri Porții otomane. Se pusese un premiu mare pe capul său, dar unde se găsea acela care să la acești bani? După aceea el a făcut ca să dispară guvernatorul Bosniei.

În armata sârbească are rangul de major. El a eșt din școala militară, și a trecut prin ierarchia militară. Acum comandă un batalion independent de comitații, care la începutul războiului era de 800 oameni, astăzi însă n'are decât 80; restul a căzut în luptă.

El primește ordine numai dela comandamentul suprem, și dacă n'are asemenea ordine se aruncă singur în aventuri. Din cauză că el era nevătămat din aceste întreprinderi rășboinice oamenii săi cred că este invulnerabil.

»Juan Fernandez. Insula lui Robinson Crusoe. O telegramă ne-a anunțat zilele trecute că vasul german de război »Dresda» s'a scufundat lângă insula Juan Fernandez. Asupra acestei insule un ziar german dă următoarele amănunte:

Juan Fernandez este numele colectiv pentru un mic grup de insule care se compune din două insule principale mai mari și din mai multe insule secundare mici. Acest grup de insule are o climă blândă și sănătoasă. Nici una din aceste insule nu este așa de renumită ca insula Juan Fernandez, deoarece aceasta este insula pe care a locuit celebrul Robinson Crusoe. Prototipul lui Robinson Crusoe a fost marinarul scoțian Alexandru Selkirks, care a fost debarcat la 1704 de către căpitanul vasului său pe insula Juan Fernandez, pentru ca să ducă o nouă viață în această insulă solitară din mijlocul oazeului.

Pentru acest scop el s'a prevăzută cu îmbrăcăminte, arme, și munițiuni. El trăi aici patru ani și la 1709 fu luat de aici de o corabie.

În anul 1719 publica Defos, pe

baza descrierii curioaselor întâmplări, pe cari le-a avut Selkirks în Juan Fernandez, celebrul său roman cu eroul principal Robinson Crusoe, ale cărui aventuri coincid exact cu cele ale lui Selkirks. Cartea fu tradusă în toate limbile și face parte din cărțile cele mai răspândite ale literaturii universale.

Atragem atențiunea onoratului public asupra anuțului din numărul de azi al ziarului nostru, anuț referitor la concertul de binefacere, care se va da Luni, a doua zi de Paști, la »Redută».

Apollo-Bio. Duminecă: »Actualități de pe câmpul de luptă». »Când moare dragostea» dramă în 3 acte. »Frumoasa necunoscută comedie, Eroul de pantof, comedie în 2 acte.

Luni: Cutremul de pământ în Italia în 13 Ian. 1915 (După natură), Iulius ca inventator (Umorescă), Sălbătăcime gonită, dramă în 4 acte.

Marti și Mercuri: »Școala vieții», dramă în 3 acte cu Waldemar Pyslander, Guvernanta — dramă în 4 acte.

Proprietar: Tip. A. Mureșianu: Branisce & Comp. Redactor responsabil: Ioan Lacea

LINOLEUM!!

(pentru poduri).

Prima fabrică austriacă de linoleum a ridicat prețurile cu 15%, parțial cu 20% în urma scumpirii a materialelor brute. Magazinul local.

Tellman & Spoil

Târgul Grăului Nr. 8.

aduce la cunoștință că până în 15 Aprilie vinde toate sortirile de Linoleum cu prețurile de până acuma ieftine.

Resturile de Linoleum rămase dela lucrări se dau cu preț foarte ieftin.

În caz de trebuință să se ceară mostre și preliminar. 1-4

Atențiune!

Restaurantul-grădină

Schneiderzwinger
s'a deschis.

Beuturi escelente și mâncări în și afară de birt. Serviciu atent și solid pe lângă prețuri relativ :-: — ieftine. — :-:

Rugând pe onoratul public să-mi dea tot concursul semnez cu stimă
Traian Surdu.

Moșie de arândat.

Biserica Sf. Nicolae din Brașov, dă în arândă pe 9 (nouă) ani consecutivi, începând cu 23 Aprilie vechi 1916:

Moșia Meteleu-Lipănescu

din plasa Câmpului, Județul Buzău, România

prin licitare publică verbală, admise fiind și ofertele închise. Licitarea să va ținea Luni în 20 Aprilie vechi 1915 la 10 oare a. m. în sala de ședințe a Comitetului parohial dela Biserica Sf. Nicolae din Brașov. Ofertele închise, însoțite de o garanție provizorie în sumă de 5000 (cinci mii) Lei, să vor trimite la adresa prezidentului Dr. Vasile Saftu, protopop, sau i să vor preda în sala de ședințe înainte de începerea licitării.

La cerere trimitem condițiile generale pentru arândarea moșiei.

Comitetul parohial dela Biserica rom. ort. răs. Sf. Nicolae din Brașov.

Dr. Vasile Saftu, protopop, prezident.

Ioan Priscu, paroh, secretar.

REDUTA! -- RESTAURANT! -- REDUTA!

Luni a doua zi de Paști (5 Aprilie)

al

II-lea «Concert de binefacere»

a Capelei ces. și reg. de infanterie Nr. 46.

În favorul ostașilor reconvalenți.

Intrarea 40 fil. — — Începutul la 8 ore seara.

* Fragment dintr-o lucrare mai mare.

„CĂMPIANA.”

Institut de credit și economii, societate pe acții în Mociu | takaréék és hitelintézet részvenytársaság Mocson.

Convocare.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii „Cămpiana” societate pe acții în Mociu sunt convocați la a IX-a adunare generală ordinară pe ziua de 19 Aprilie 1915 st. n. la orele 10 a m. în localul central, iar în caz dacă nu se va întruni în această zi nu mărul statutar (§§ 25-29) de voturi, acționarii sunt convocați la altă adunare generală pe ziua de 10 Maiu st. n. 1915 la orele 10, tot acolo, cu următoarea.

Ordine de zi:

1. Deschiderea și constituirea adunării.
2. Statorirea numărului acționarilor prezenți și a acțiilor reprezentate.
3. Raportul direcțiunii și a comitetului de supraveghiere și darea absolutoriului.
4. Cetirea bilanțului și a contului Profit și Perdere, pro 1914 și împărțirea profitului net.
5. Alegerea alor șapte membri în direcțiune.
6. Schimbarea §§-lor 32, 22, 24 din statute.
7. Eventuale propuneri.

Direcțiunea.

N. B. Conform §-lui 29 din statute, pentru modificarea stat. telor se cere, ca la adunarea generală să fie reprezentată cel puțin jumătate din totalitatea acțiilor!!!

Domnii acționari, cari vor lua parte la adunarea generală sânt rugați, să-și depună acțiunile cu 24 ore înainte de adunare la cassa institutului, sau alt institut membru la „olidaritatea”, arătând revers despre depozitarea acțiilor tot cu 24 ore înainte de adunarea generală conform §. 21 din statute. Plenipotențiații au să-și depună documentele la același timp.

Bilanț. — Mérleg.

ACTIVA — VAGYON.		PASIVA — TEHER.	
Cassa în număr — Pénz készlet	26760.25	Capital societar — Részvénytőke	100000.—
Cambi de bancă și cu acoperire hipotecară — Tárca és jelzálog fedezett váltók	923008.—	Fondul general de rezervă — Általános tartalékalap	69938.49
Imprumuturi hipotecare — Jelzálog kölcsönök	91749.—	” ptu perderi — Veszteségi tartalékalap	6360.—
Credite de Cont-curent — Folyószámla kölcsönök	1051.40	” de penziune — Nyugdíj alap	7420.—
Imprumuturi pe obligațiuni cu caventași — Kételezvények	1035.—	” de binefaceri — Jótékony célú alap	6262.73
Casa institutului — Intézete ház	11000.—	Depuneri spre fructificare — Betétek	526236.17
Efecte — Értékpapírok	13900.—	Cambii reescontate — Visszeszámitolt váltók	327658.—
Mobilier — Felszerelés	1152.—	Creditori — Hitelezők	5827.10
Realități — Ingatlanok	5047.60	Dividendă neridicată — Fal nem vett osztalék	210.—
Lebituri — Adosok	2113.86	Interese anticipate pro 1915 — 1915 évre előlegezet kamatok	16625.—
Interese anticipate de reescont — Visszeszámitolási előlegezett kamatok	6070.—	Profit curat — Tiszta nyereség	16349.62
	1082887.11		1082887.11

PERDERI — VESZTESÉG. Contul Perdere și Profit. — Nyeresség és Veszteség számla.		VENITE — NYERESÉG.	
Interesele fondului de rezervă — Tartalékalap kamatja	3958.74	Chirie — Házbér	1317.50
Interese de depuneri — Betét kamat	30159.85	Interese de Cont-curent — Folyószámla kamat	619.55
Interese de reescont — Visszeszámitolási kamat	24815.95	” de escont — Váltó kamat	69146.80
Chiese de birou — Irodai költségek	4149.37	” de imprumuturi pe obligațiuni — Kamat költelezvények után	18.80
Salare — Fizetések	7241.66	” de imprumuturi hipotecare — Kamat jelzálog kölcsönök után	5854.24
Contribuțiuni — Adó	8337.10	Froviziuni — Jutalék	19854.85
Amortizații — Leirások	542.—	Diverse venituri — Különbfele bevételek	1476.13
Contribuție după interesele depunerilor — 10% kamatazó	3015.98	Interese de efecte — Értékpapír kamat	337.22
Competințe de timbru — Bélyegilleték	54.86		
Profit curat — Tiszta nyereség	16349.62		
	98625.13		98625.13

Mociu (Mécs), 31 Decembrie 1914.

Pentru directorul executiv mobilizat: **Dr. Sever Dan** m. p.

Pentru contabilul-șef mobilizat: **Ion Albon** m. p., fost contabil-șef.

DIRECȚIUNEA — AZ IGAZGATÓSÁG:

- Ioan Dan** m. p. **Ioan Leoca** m. p. **Dionisie Simion** m. p., președinte. **Marius Elekes** m. p. **Dr. Sever Dan** m. p.
- Comitetul de supraveghere — Felügyelő bizottság:
- Emil Pop** m. p. **G. Hertia** m. p., dir. executiv la „Cassa de păstrare” din Săliște. **N. Căciulă** m. p., președinte, contabil-șef la „Economul”.
Vasile Hogărtean m. p., directorul însoțirii „Cruțarea”. **Sofronia Roșca**, contabil la „Albina”, revizor expert din încredințarea „Solidarității”.

Friedrich CZELL & Fii.

Cea mai mare întreprindere din Ardeal pentru fabricarea berei.
 Fabriici în Brașov, Dêrste și Cluj.

Pentru sărbătorile Paștilor

recomandăm renumitele noastre specialități de bere ca:

„Bere deschisă de Paști”
 și Berea închisă „Victoria dopelmalz”.

Berile noastre pregătite cu cea mai mare grijă și perfect manipulate se pot căpăta în butelii umplute la isvor în fiecare prăvălie de delicatose și în fiecare cafenea, iar cu paharul se poate căpăta proaspătă, de la cep în cele mai multe restaurante și berării, și cu deosebire la **restaurantul „REDUTA”**.

Cea mai bună fabricație indigenă!

Se poate căpăta preturindeni!

Comande se primesc:

In Cancelaria noastră centrală din Brașov, Strada Vămii numărul 17. — — — TELEFON Nr. 72.
 Apoi în depositul nostru principal din Strada Lungă numărul 97. — — — TELEFON Nr. 38.
 Precum și în pivnița „ESTERHAZI”, Brașov, Strada Hirschler Nr. 1. — — — TELEFON Nr. 294.

Avis.

Un bărbat inteligent de 30 ani, supraarbitrat dela armată cauti un post de administrator, ori de comandat și de subadministrator la o moșie mai mare, ori mai mică. Praxă a făcut deja ca administrator la o moșie.

E în stare a conduce independent ori și ce moșie, și a cultiva ori și ce plante în mod rațional.

La dorință se prezintă personal cui dorește să-l angajeze ca administrator.

Adresa o comunică administrația Gazetei Transilvaniei. 2-4.

J. L. & A. HESSAIMER

casă fondată 1843

BRAȘOV

„La leul alb”.

Mare deposit en gros și en detail de coloniale, vâpseli și bumbăcârne, bonboane fine de tot felul, ciocolate diferite și cacao, sardele indigene și franțuzești.

Instalațiune proprie nântroprețitul cafelei, precum și văzarea pentru cafea turcească.

Zilnic în deposit cafele proaspăt prăjite.

Vită americană altoită

precum și

Port-Altoi

și

Butași-

Americani

furnizează renumita firmă:

Gaspari Friderich,

Mediaș, (com. Nagyküküllő.)

Selecțiunea garantată! Cereți catalogul!

Anunțuri

primește Adimastratiunea

Gazetei Transilvaniei

cu prețurile cele mai

MODERATE.